

KOMISJON

KOMISJONI OTSUS,

13. september 2007,

EÜ asutamislepingu artikli 81 kohase menetluse kohta

(Juhtum COMP/E-2/39.143 – Opel)

(teatavaks tehtud numbri K(2007) 4277 all)

(Ainult ingliskeelne tekst on autentne)

(2007/836/EÜ)

- (1) Käesolev otsus, mis on vastu võetud nõukogu 16. detsembri 2002. aasta määruse (EÜ) nr 1/2003 asutamislepingu artiklites 81 ja 82 sätestatud konkurentsieskirjade rakendamise kohta ⁽¹⁾ artikli 9 lõike 1 kohaselt, on adresseeritud ettevõtjale General Motors Europe (edaspidi „GME“). Selles käsitletakse Opel ja Vauxhalli sõidukite remontimiseks vajalike tehniliste andmete andmist.
- (2) Tehnilised andmed on andmed, protsessid ja juhised, mida on vaja mootorsõiduki rikkis, katkiste või kasutatud osade kontrollimiseks, remontimiseks või vahetamiseks ja sõiduki süsteemides tekkinud rikete kõrvaldamiseks. Andmeid on seitse peamist liiki:
- põhilised parameetrid (kehtestatud väärtusi käsitlevad dokumendid ning sõiduki mõõdetavate näitajate nimiväärtused, näiteks pöördemomendi seaded, piduri tõhususe näitajad, pneumaatilised ja hüdraulilised rõhud);
  - remondi- ja hooldusoperatsioonide joonised ja etapiviisilised kirjeldused (teeninduse käsiraamatud, tehnilised dokumendid, näiteks töökavad, konkreetsetel remonditöödel kasutatavate tööriistade kirjeldused ning joonised, näiteks juhtme- ja hüdraulikaskeemid);
  - testimine ja diagnoosimine (sealhulgas veakoodid ja vigade kõrvaldamise koodid, tarkvara ja muud andmed, mida on vaja sõidukite vigade diagnoosimiseks). Suur osa (kuigi mitte kõik) neist andmetest leidub spetsiaalsetes elektroonilistes tööriistades;
  - koodid, tarkvara ja muud andmed, mida on vaja sõidukite elektrooniliste kontrollplokkide (nn ECUd) ümberprogrammeerimiseks, nende algseadistuse taastamiseks ja alglaadimise läbiviimiseks. See andmeliik on seotud eelmisega, kuna tihti kasutatakse ühtesid ja samu elektroonilisi tööriistu vea diagnoosimiseks ning seejärel vea parandamise eesmärgil vajalike muudatuste tegemiseks elektrooniliste kontrollplokkide abil;
- andmed varuosade kohta, sealhulgas osade kataloogid koodide ja kirjeldustega, ning sõidukite tuvastamise meetodid (st andmed konkreetse sõiduki kohta, mis võimaldavad remontijal kindlaks teha sõidukile koostamise käigus paigaldatud osade identifitseerimiskoodid ja välja selgitada konkreetsele sõidukile sobivate originaalvaruosade koodid);
- eriaandmed (märked tagasikutsumiste ja tüüpvigade kohta);
- väljaõppematerjalid.
- (3) 2006. aasta detsembris alustas komisjon menetlust ja edastas GMEle esialgse hinnangu, milles kahtles tema müügijärgse hoolduse partneritega sõlmitud kokkulepete kokkusobivuses EÜ asutamislepingu artikli 81 lõikega 1.
- (4) Komisjoni esialgse hinnangu kohaselt ei ole GME tõenäoliselt avaldanud teatavasse kategooriasse kuuluvaid remondialaseid tehnilisi andmeid ka märkimisväärse aja jooksul, mis on möödunud komisjoni 31. juuli 2002. aasta määruses (EÜ) nr 1400/2002 asutamislepingu artikli 81 lõike 3 kohaldamise kohta teatavat liiki vertikaalsete kokkulepete ja kooskõlastatud tegevuse suhtes mootorsõidukisektoris ⁽²⁾ sätestatud üleminekuperioodi lõpust. Lisaks sellele ei olnud GME komisjoni uurimise alustamise ajaks ikka veel käivitanud toimivat süsteemi, et võimaldada sõltumatutele remonditöökodadele tingimusteta juurdepääsu remondialastele tehnilistele andmetele. Kuigi komisjoni uurimise jooksul parandas GME juurdepääsu oma tehnilistele andmetele, tundub siiski, et sõltumatud remonditöökojad saavad endiselt ebatäielikke andmeid.

⁽¹⁾ EÜT L 1, 4.1.2003, lk 1. Määrust on viimati muudetud määrusega (EÜ) nr 411/2004 (ELT L 68, 6.3.2004, lk 1).

⁽²⁾ EÜT L 203, 1.8.2002, lk 30.

- (5) Esialgses hinnangus leiti, et asjaomased turud, mida mõjutab kõnealune tegevus, on sõiduautode remondi- ja hooldusteenuste osutamise turg ning autoremontijate tehniliste andmetega varustamise turg. Neist esimesel turul kuulus Opel ja Vauxhalli volitatud võrgustikele väga suur turuosa ning teisel turul oli GME ainuke tarnija, kes suutis pakkuda kõiki tehnilisi andmeid, mida on vaja Opel ja Vauxhalli sõidukite remontimiseks.
- (6) Lühidalt, GME teenindus- ja varuosade edasimüügilepingute kohaselt tuleb tema enda volitatud võrgustiku liikmetel osutada kõiki sõidukimargile ainuomaseid remonditeenuseid ning olla ka varuosade hulgimüüja. Komisjon tunneb muret, et sellised kokkulepped võivad avaldada negatiivset mõju, mida võib veelgi võimendada GME suutmatus pakkuda sõltumatutele remonditöökodadele nõuetekohast juurdepääsu tehnilistele andmetele, mille tulemusel luuakse ületamatud takistused ettevõtetele, kes soovivad ja suudavad osutada remonditeenuseid teistsuguse ärimudeli kohaselt.
- (7) Komisjoni esialgse järelduse kohaselt esitas GME sõltumatutele remonditöökodadele tehnilisi andmeid nii, et andmete ulatus ja juurdepääsetavus ei vastanud nende vajadustele. Selline käitumine koos teiste autotootjate sarnase käitumisega võis kaasa aidata sõltumatute remonditöökodade turuseisundi halvenemisele. Eelnev on tõenäoliselt omakorda kaasa toonud märkimisväärse kahju tarbijatele varuosade valiku olulise vähenemise, remonditeenuste hinna tõusu, remonditöökodade valiku vähenemise, võimalike ohutusküsimuste ja uuenduslike remonditöökodade puudumise näol.
- (8) Asjaolu, et GME ilmselt ei võimalda sõltumatutele remonditöökodadele nõuetekohast juurdepääsu tehnilistele andmetele, võib takistada müügijärgse hoolduse partneritega sõlmitud kokkulepetel saada kasu määruses (EÜ) nr 1400/2002 ettenähtud erandist, sest vastavalt selle määruse artikli 4 lõikele 2 ei kohaldata erandit juhul, kui mootorsõidukite tarnija keeldub tagamast sõltumatutele ettevõtjatele juurdepääsu tehnilistele andmetele, diagnostika- ja muudele seadmetele, tööriistadele, sealhulgas asjakohasele tarkvarale, või väljaõppele, mis on vajalik mootorsõidukite remondiks ja hoolduseks. Määruse põhjenduse 26 kohaselt ei tohi juurdepääsutingimuste puhul teha vahet volitatud ja sõltumatute ettevõtjate vahel.
- (9) Komisjon jõudis esialgsele arvamusel, et remondialastele tehnilistele andmetele juurdepääsu puudumise korral ei ole tõenäoline, et GME ja tema volitatud remonditöökodade vahel sõlmitud kokkulepete suhtes saaks kohaldada EÜ asutamislepingu artikli 81 lõiget 3.
- (10) 9. veebruaril 2007 esitas GME komisjonile kohustused, mille eesmärk oli kõrvaldada esialgses hinnangus tõstatatud konkurentsiprobleemid.
- (11) Kohustused lähtuvad põhimõttest, et sõltumatutele ja volitatud remonditöökodadele avaldatavate andmete ulatuse kindlaksmääramisel ei eelistata üht liiki töökodasid teistele. Seda silmas pidades tagab GME, et kõik GME või tema nimel volitatud remonditöökodadele ja/või sõltumatutele importijatele ELi liikmesriikides pakutavad tehnilised andmed, tööriistad, seadmed, tarkvara ja väljaõpe, mis on vajalik Opel ja Vauxhalli sõidukite remondiks ja hoolduseks, tehakse kättesaadavaks ka sõltumatutele remonditöökodadele.
- (12) Kohustuste kohaselt on määruse (EÜ) nr 1400/2002 artikli 4 lõike 2 tähenduses tehnilised andmed kõik andmed, mis avaldatakse Opel ja Vauxhalli volitatud remonditöökodadele Opel ja Vauxhalli mootorsõidukite remondiks ja hoolduseks. Need hõlmavad tarkvara, veakoode ja teisi parameetreid koos uuendustega, mida on vaja elektrooniliste kontrollplokkide GME soovitatud seadistuste sisestamiseks või taastamiseks, sõiduki tuvastamise meetodeid, varuosade katalooge, praktilistest kogemustest tulenevaid ning teatava mudeli või partii puhul tüüpiliste probleemidega seotud lahendusi, tagasikutsumise teateid ja muid teateid niisuguste remonditööde kohta, mida volitatud remonditöökodade võrgustikus võidakse teha tasuta.
- (13) Juurdepääs tööriistadele hõlmab juurdepääsu elektroonilistele diagnostika- ja muudele remondiks kasutatavatele töövahenditele koos juurdekuuluva tarkvaraga, sealhulgas tarkvara perioodilised uuendused, ning kõnealuste tööriistadega seotud müügijärgseid teenuseid.
- (14) Määruse põhjenduse 26 kohaselt ei ole GME määruse artikli 4 lõike 2 alusel kohustatud sõltumatutele remonditöökodadele avaldama tehnilisi andmeid, mis võivad anda kolmandatele isikutele võimaluse sõidukisse paigutatud kasutamistökistest kõrvale hiilida või need välja lülitada, elektronseadmeid uuesti kalibreerida⁽¹⁾ või teha muudatusi mootorsõiduki kiirust piiravates seadmetes. Vaatamata sellele võtab GME endale kohustuse võimaldada piiramatut juurdepääsu kõnealustele andmetele nende sõltumatutele remonditöökodadele, kes omandavad GME asjaomase väljaõppe sertifikaadi.⁽²⁾ Kõnealune sertifikaat väljastatakse koolituse lõpetanud remonditöökodadele viivitamata.

⁽¹⁾ St muuta elektroonilise kontrollploki algseadistusi viisil, mis on vastuolus GME soovitatuga

⁽²⁾ Väljaõppe sertifikaadi tasu on sama volitatud ja sõltumatute remonditöökodade puhul ning GME võtab endale kohustuse säilitada tasu samal tasemel kohustuste kogu kehtivusaja jooksul. Väljaõppe koosneb i) kahepäevasest instruktoriga koolitusest (tasu 115–230 eurot päev, olenevalt riigi turust) ja ii) ühepäevastest Tech2 veebipõhisest koolitusest (tasu 30–50 eurot päev, olenevalt taas asjaomase riigi turust). Väljaõppe korraldab GM Academy.

- (15) Juhul kui GME otsustab tulevikus kasutada kõnealust erandit sõltumatutele remonditöökodadele tehniliste andmete avaldamata jätmise põhjusena, võtab ta endale kohustuse tagada, et salastatud teave piirdub põhjenduses 26 sätestatud kaitse tagamisega ning et kõnealuse teabe puudumine ei takista sõltumatutel remonditöökodadel sooritamast muid toiminguid kui põhjenduses 26 loetletud toimingud, sealhulgas mootori töö juhtimise elektrooniliste kontrollplokkide, turvapatjade, turvavöö eeltingutite või keskluku osadega seotud tööd.
- (16) Määruse (EÜ) nr 1400/2002 artikli 4 lõikes 2 on sätestatud, et tehnilised andmed tuleb sõltumatutele remonditöökodadele teha kättesaadavaks proportsionaalselt nende vajadustega. See tähendab, et andmeid ei edastata ühtse pakatina ja et hinna puhul arvestatakse, millises ulatuses sõltumatud remonditöökojad andmeid kasutavad.
- (17) Nimetatud põhimõtte kohaselt avaldab GME oma TA veebisaidil kõik tehnilised andmed pärast 1996. aastat turule toodud mudelite kohta ja tagab, et kõik ajakohased tehnilised andmed on kogu aeg kättesaadavad TA veebisaidil või selle asemel loodud veebisaidil. GME tagab, et veebisait on kogu aeg kergesti leitav ning selle kasutamine on sama mugav, kui Opel ja Vauxhalli volitatud võrgustike liikmetele tehniliste andmete edastamise meetodite puhul. Kui GME või GME nimel tegutsev muu ettevõtja muudab ühe osa tehnilistest andmetest volitatud remonditöökodadele kättesaadavaks teatavas ELi keeles, avaldab GME andmed kõnealuses keeles viivitusega ka TA veebisaidil.
- (18) Seoses elektrooniliste varuosade kataloogiga, mis praegu ei ole kättesaadav TA veebisaidil, peetakse GME oma kohustusi täitnuks, kui ta avaldab kõnealuse teabe TA veebisaidil 31. detsembriks 2007. Ajutise lahendusena tehakse kataloog kättesaadavaks GME kõnekeskuse kaudu, mis taotluse korral ja viivitusega saadab sõltumatutele remonditöökodadele faksi teel vajalikud lehed ükskõik millises keeles, milles kataloog on kättesaadav volitatud remonditöökodadele. Teenus maksab 1 euro leht (+ 3,9 % käsitlemistasu) ja selle puhul kohaldatakse kohalikke kõnetariife.
- (19) Selleks et Opel ja Vauxhalli volitatud remonditöökojad ELis saaksid kasutada juhtmeskeeme, avaldab GME oma TA veebisaidil kõik skeemid, mis on digitaalsena loodud või digitaalseks muundatud. Ülejäänud skeemid pärast 1. jaanuari 1997 toodetud mudelite kohta, ⁽¹⁾ mis ei ole digitaalsed, tehakse sõltumatutele remonditöökodadele kättesaadavaks GME kõnekeskuse kaudu. Kõnekeskused tegutsevad kõikides vajalikes keeltes, et vältida otsesest või kaudset diskrimineerimist sõltumatute ning Opel ja Vauxhalli volitatud remonditöökodade vahel ning võtavad arvesse tingimusi, mille kohaselt võimaldatakse volitatud remonditöökodadele juurdepääsu juhtmeskeemidele. Juhtmeskeemid edastatakse faksi teel viivitusega ja kõige väiksemas mahus, mida keskmisel sõltumatul remonditöökojal on vaja remonditöö tegemiseks, ning samadel tingimustel kui Opel ja Vauxhalli volitatud remonditöökodadele. GME ei muuda kohustuste kehtivuse ajal tingimusi, mida praegu kohaldatakse kõnealuste mittedigitaalsete juhtmeskeemide suhtes.
- (20) GME nõustus jaotama TA veebisaidile juurdepääsutasu *pro rata* tunni, päeva, nädala, kuu ja aasta kaupa hinnaga vastavalt 4 eurot, 30 eurot, 100 eurot, 300 eurot ja 3 700 eurot. TA veebisaidi esmakordsel kasutamisel nõutakse ühekordset registreerimistasu (15 eurot + 3,9 % käsitlemistasu). Diagnostikatarckvara Tech1/Tech2 SWDL allalaadimine on võimalik aastase TA veebisaidi abonemendi raames või makstes eraldi igakuist 100 euro suurust tellimistasu. GME säilitab kohustuste kehtivusaja jooksul kõnealuse juurdepääsutasu struktuuri ja ei tõsta tasu üle ELi keskmise inflatsioonimäära.
- (21) GME kohustused ei piira niisuguste ühenduse või riikide õigusaktidega sätestatud olemasolevate või tulevaste nõuete kohaldamist, millega kohustatakse GME tegema sõltumatutele ettevõtjatele kättesaadavaks rohkem tehnilisi andmeid ja/või millega kehtestatakse soodsamad viisid kõnealuste andmete edastamiseks.
- (22) Selleks et käsitleda sõltumatute remonditöökodade kaebusi seoses juurdepääsuga tehnilistele andmetele, loob GME ombudsmani ametikoha. Sõltumatu remonditöökoja kaebuse saamisel peab GME ombudsman maksimaalselt kolme nädala jooksul pärast kaebuse saamist esitama sõltumatule remonditöökojale GME vastuse. Juhul kui kaebuse esitaja ei ole GME vastusega nõus, nõustub GME vahekohtumenetlusega, millega lahendatakse tehniliste andmete avaldamisega seotud vaidlusi. Vaidluse kumbki pool võib nimetada ühe eksperdi, kes seejärel võivad ühiselt otsustada nimetada kolmanda eksperdi. Vahekohtus toimub selles liikmesriigis, kus on kaebuse esitaja registrijärgne kontor. Vahekohtumenetluse keel on vahekohtumenetluse toimumise kohas kasutatav ametlik keel. Vahekohtumenetlus ei piira õigust esitada avaldus riigi pädevale kohtule.

⁽¹⁾ Kõnealustest mudelist ainult kaks (Agila ja Movano) on veel tootmises. Mõlema mudeli alates 2002. aastast tootmises olevate variantide juhtmeskeemid on avaldatud TA veebisaidil. Ainukesed mudelid, mille skeemid on kättesaadavad ainult GME kõnekeskuse kaudu (Arena ja Sintra), võeti tootmisest maha 1999. ja 2001. aastal. Ülejäänud mudelite juhtmeskeemid on TA veebisaidil nende variantide kohta, mis on tootmises alates 2002. aastast (Astra-G, Frontera-B, Zafira-A) ja 2003. aastast (Speedster).

- (23) Otsuses leitakse, et komisjonil ei ole enam põhjust võtta meetmeid kõnealuste kohustuste suhtes. Kohustused on siduvad kuni 31. maini 2010.
- (24) Konkurentsi piiravat tegevust ja turgu valitsevat seisundit käsitlev nõuandekomitee esitas oma pooldava arvamuse 9. juulil 2007.
-